Europos LIETUVIS

Lietuvos Nacionalinė Mokslo ir Knygos Biblioteka

Nr. 14 (2149)

Londonas ir Vilnius, 1991 m. balandžio 19 d.

XLV

AT PIRMININKAS KALBĖJO SU M. GORBAČIOVU

Balandžio 11 d. Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis telefonu kalbėjosi su TSRS prezidentu M. Gorbačiovu. Pirmininkas V. Landsbergis skambino Gorbačiovui, norėdamas sužinoti kas Maskvoje yra atsakingas už pagrobtuosius pastatus Lietuvoj? Gorbačiovas nurodė TSRS derybų komisijos pirmininką ir vicepremjerą V. Dogužijevą, tvirtindamas, kad jam yra pavestas šio klausimo išsiaiškinimas.

V. Landsbergis taip pat paklausė ar būtų įmanoma netolimoj ateityj susitikti su TSRS prezidentu, Gorbačiovas atsakė, kad tai yra galimybė, bet tik jam sugrįžus iš kelionės po Japoniją.

LIC

LIETUVA KREIPIASI Į PASAULĮ

Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė kreipimąsi į demokratines Europos valstybes, JAV, Kanadą, Australiją ir Japoniją, kuriame ragina veiksmingiau reaguoti į sovietų pasikėsinimus prieš Lietuvos gyventojus ir valstybinių institucijų darbuotojus. Kreipimesi tarp kitko rašoma: Lietuva, daug patyrusi sovietų baudžiamųjų smūgių dėl savo laisvės siekių, šių metų vasario 9-osios plebiscitu dar kartą vieningai patvirtino norinti atkurti nepriklausomybę ir draugiškus santykius su rytų kaimynu. Deja, Sovietų Sąjunga nepasmerkė nė vieno sąmokslininko ar karinio vadovo, atsakingo už sausio 13-osios žudynes Vilniuje ir toliau tęsia prieš Lietuvą tą pačią agresyvaus spaudimo politiką. Lietuvos sostinėje sovietų vidaus reikalų ministerija sudarė specialų teroristinės paskirties „juodųjų berečių" karinį padalinį, kuris beveik kasdien ginklu užpuola praeivius, valstybinius pareigūnus ir deputatus. Lietuvoje iki šiol liejasi kraujas, nuolatiniame pavojuje atsiduria visų civilių gyventojų gyvybė ir sveikata.

Padidėjus šių agresyvių veiksmų grėsmei, mes prašome jūsų nebūti abejingais naujos TSRS agresijos prieš Lietuvą akivaizdoje. Reikalaukite, kad Sovietų Sąjunga nutrauktų tiesioginį karinį kišimąsi į Lietuvos Respublikos vidaus gyvenimą. Reikalaukite, kad būtų išvesti iš Lietuvos „juodųjų berečių" daliniai, kad būtų nedelsiant sugražinti kariuomenės užgrobti pastatai. Tikimės, kad neatsisakysite ginti demokratiją, taiką ir žmogaus teises Baltijos regione.

LIC

Vytautui Didžiajam paminklas Kaune
Nuotrauka: V. Gulevičiaus *ELTA*

PASYVI KOVA

Pasyvi kova prieš okupantus bei jų pakalikus prasidėjo vos tik okupavus Lietuvą 1940 m. birželio 15 d. Vos tik atėję į Lietuvą, okupantai pradėjo suiminėti Lietuvos šviesiausius protus, naikinti Lietuvos patriotus. Tai iššaukė tylią kovą prieš okupantus, kuri perėjo į aktyvią, vos tik nuaidėjo pirmieji karo šūviai pasienyje 1941 m. birželio 22 dieną. Lietuviai pradėjo išsivaduojamąją kovą. Deja, naciai užgniaužė Lietuvos nepriklausomybę, kuri pirmomis karo dienomis Lietuvos patriotų buvo paskelbta. Antrą kartą atėję bolševikai pradėjo mobilizuoti Lietuvos jaunimą į kariuomenę. O kam norisi lieti kraują už svetimas idėjas. Daug Lietuvos jaunuolių nestojo į okupacinę bolševikų kariuomenę ir slapstėsi namuose. Tačiau bolševikai, padedami vietinių pakalikų, pradėjo gaudyti besislapstančius vyrus, juos šaudyti, kankinti, vežti į ten, iš kur negrįžtama. Tai iššaukė Lietuvos jaunuolių aktyvų pasipriešinimą okupacinei valdžiai. Prasidėjo partizaninė kova. Daug pasiaukojančių pavyzdžių parodė Lietuvos partizanai, kovodami su mirtinu Lietuvos priešu. Štai, 1947 m. spalio 26 d. netoli Kiaukų kaimo (Šilalės v.) pas ūkininką Jurgutį buvo apsistoję partizanai. Juos užpuolė rusų kariuomenė. Kautynės buvo žiaurios. Partizanų buvo tik 14, o rusų daugybė. Partizanai stojo drąsiai į kovą. Ypač šiose kautynėse pasižymėjo partizanė Stasė Irtmonaitė (slapyvardis „Aušrelė"). Mūšio metu ją sužeidė į šlaunį. Trauktis iš kautynių ji negalvojo. Taikliomis automato serijomis ji nušovė du eilinius kareivius, seržantą ir sunkiai sužeidė majorą. Matydama, kad pasitraukti sužeistai nepavyks, ji pistoleto šūviu į smilkinį nusišovė pati. Čekistai, paėmę jos lavoną, daužė, spardė. Šiame mūšyje žuvo ir Stasės brolis Alksandras Irtmonas (slapyvardis „Genys"), partizanai Stasys Šaltys (slapyvardis „Laibutis"), gimnazistas Rupšlaukis (slapyvardis „Trimitas"), Vladas Šniaukšta sužeistas pasitraukė nuo persekiotojų, tačiau už dviejų mėnesių jį rado negyvą pelkėse. Žuvusius partizanus čekistai atvežė į Šilalę ir pametė ant gatvės, paplūdusius kraujais. Rusai čia turėjo nemažų nuostolių. Kovojo su okupantais ir dar du Stasės Irtmonaitės broliai: Mečius ir Stasys Irtmonai, kilę iš Jucaičių kaimo. Tai tik vienas epizodas iš kovų dėl Lietuvos.

Smarkus mūšis tarp partizanų ir čekistų buvo netoli Laukuvos Poežerėje. Čia partizanai, gudriai maskuodamiesi, apsupo čekistus ir daugelį jų sunaikino. Apie mūšio žiaurumą ir dabar pasakoja Laukuvos žmonės, kad vienas stribas (čekistas) pabėgęs iš kautynių lauko į Laukuvą pasislėpė rusyje, o paskiau nubėgo į bažnyčią dėkoti Marijai, kad gyvas likęs. Kitas stribas iš išgąsčio ant rytojaus po mūšio miręs. Dar kitas pabėgęs į Laukuvą kulkų sukarpyta vatine ir pan. Rusai savo žuvusius vežė uždengtomis mašinomis, iš kurių per plyšius tekėjo kraujas. Gėda rusams buvo parodyti savo didelį pralaimėjimą prieš lietuvius

(Nukelta į 4 psl.)

DEMONSTRACIJA LONDONE

Černobylio atominės jėgainės avarijai paminėti jungtinis ukrainiečių organizacijų Černobylio komitetas balandžio 27 d., šeštadienį, Londone, Westminsterio katedroje, 15.00 val. kviečia pasimelsti už tos tragedijos aukas.

Balandžio 28 d., 15.00 val. Černobylio įvykiams prisiminti Londono centre, Trafalgar aikštėje, ruošiamas viešas susirinkimas-demonstracija.

Ukrainiečių organizacijos D. Britanijoje yra labai jautrios ir remia lietuvių pastangas už valstybinę nepriklausomybę. Mūsų pareiga jiems atsilyginti. Todėl visi lietuviai yra kviečiami dalyvauti pamaldose ir demonstracijoje.

LIETUVOJE

Kodėl trūksta mėsos?

„Tiesos" ekonomistė Violeta Griškonienė rašo, kad Lietuvoje jaučiamas tylus gyvulių augintojų maištas: jų nepatenkina supirkimo kainos, nors jos nuo praėjusių metų spalio mėnesio didintos jau du kartus.

Ekonomistė negali, deja, paguosti Lietuvos moterų, po darbo besiblaškančių po parduotuves, kad nusipirktų gabalėlį mėsos, ir vietoj to girdinčių vis tą patį: „Buvo iš ryto" arba „Ką tik pardavėme"...

O Lietuvos skerdyklos ne tik nepradėjo klestėti, bet netgi atsidūrė ties nedarbo slenksčiu. Kauno mėsos fabrikas perdirbimui dabar gauna dukart mažiau kiaulių ir triskart mažiau galvijų. Sumažėjus gyvulių, pusė Alytaus mėsininkų priversti nemokamai atostogauti. Panevėžio mėsos fabrike kiaulių dorojimo linija dirba tik 3 dienas per savaitę, tuo tarpu galvijų linijai atsirado proga anksčiau sustoti remontui. Klaipėdos ir kiti Lietuvos mėsos fabrikai taip pat dirba su pertrūkiais, sunku prognozuoti, ar kurią dieną apskritai nesustos.

Pabrango šiluma

Vyriausybės nutarimu, nuo š.m. kovo 30 dienos padidinti šiluminės energijos tarifai. Gyventojai už gigakaloriją turės mokėti 7,5 rublio, t.y. šiluma pabrango trigubai. Gyventojui su trijų kambarių butu teks mokėti beveik 20 rublių per mėnesį.

Naujos maisto kainos

Nuo kovo 26 dienos Lietuvoje pakeltos maisto produktų kainos. Kiaulienos kilogramas kainuoja nuo 3,90 iki 6,20 rublio. Jautiena — nuo 2,20 iki 11,80 rublio. Kiaušiniai — iki 2,40 rublio už dešimtį. Cukraus kilogramas — 3 rubliai. Kvietinių miltų kg — 1,10 rublio.

Byla B. Pugui

Lietuvos Respublikos prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą TSRS vidaus reikalų ministrui B. Pugo už tai, kad jam pavaldžių dalinių kariškiai jau trečias mėnuo laiko užgrobę daugelį pastatų Vilniuje. Nepaisant to, š.m. balandžio 9 dieną kariškiai užgrobė dar vieną pastatą — Vilniaus šoferių mokyklą.

Kovo 14 dieną Vilniuje, kariškių užgrobtame Krašto apsaugos departamento pastate, kariškiai nušovė penkiolikmetį vielnietį moksleivį A. Oskolkovą. Tai buvęs „netyčinis nužudymas".

Pabrango vaistai

Nuo kovo 18 dienos Lietuvoje pabrango vaistai, kurie gaunami iš Sovietų Sąjungos. Vidutiniškai kainos padidėjo 2,5 karto.

Žemdirbiai — baudžiauninkai

Tokiais žodžiais savo nuomonę apie dabartinę žemės ūkio padėtį išreiškė AT deputatas, prof. K. Antanavičius. Pasak jo, kai kaimui „užkraunamas" valstybinis užsakymas, aprūpinimas materialiniais resursais „pakibęs ore" ir kai supirkimo kainos kontroliuojamos, subsidijų kaimui neduodama, tokios tvarkos kitaip nei baudžiava nepavadinsi.

LIETUVOS INFORMACIJOS CENTRAS LONDONE

POKALBIS FOREIGN OFFICE

Balandžio 9 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatė Laima Andrikienė, DBLS-gos pirmininkas Jaras Alkis ir Lietuvos informacijos centro Londone vadovas Gražvydas Kirvaitis apsilankė D. Britanijos užsienio reikalų ministerijoje, kur juos priėmė departamento viršininkas Roderick Lyne. Pastarasis išsamiai nušvietė Didžiosios Britanijos vyriausybės požiūrį į Lietuvos santykius su Sovietų Sąjunga, ragino žengti derybų keliu ir jų metu kelti „saikingus reikalavimus", „nekaitinti atmosferos", kad Lietuvos neištiktų toks pat likimas kaip kurdų. Anglija kol kas neketina atidaryti nei informacijos, nei kultūros centrų Pabaltijo respublikose, nors pati sveikina tokių centrų steigimą Londone. Roderick Lyne pažadėjo perduoti Lietuvos Respublikos AT Pirmininko Vytauto Landsbergio laišką dėl oficialaus Lietuvos informacijos centro Londone statuso Didžiosios Britanijos ministrui pirmininkui John Major.

KVIETIMAS KONSERVATORIAMS

Tą pačią dieną AT deputatė, Nepriklausomybės partijos prezidiumo narė L. Andrikienė ir Lietuvos informacijos centro Londone vadovas G. Kirvaitis lankėsi Didžiosios Britanijos konservatorių partijos centrinėje įstaigoje ir kalbėjosi su vienu iš partijos vadovų Geoffrey Pattie ir jo patarėju Rytų Europos reikalams Angus Cargill. Konservatoriams perduotas kvietimas atsiųsti atstovus į gegužės pradžioje rengiamą Lietuvos Nepriklausomybės partijos suvažiavimą. Kvietimas priimtas, į suvažiavimą Vilniuje atvyks konservatorius britų parlamento narys ir Angus Cargill.

BRITANIJOS MARGUMYNAI

Nevalyti šaligatviai

Atplūdę iš Europos speigai ir sniegai toli gražu nebuvo tokie baisūs kaip Lietuvoje — gal 5-6°C šalčio ir tiek pat centimetrų storio sniego danga, tačiau to pakako, kad Londonas ir kiti miestai būtų paralyžuoti. Gatvėse išsirikiavo ilgiausios eilės automobilių, kaukdami sukosi ratai, šaižiai aidėjo klaksonai, bet niekas nesusiprato paberti smėlio. Sustojo daugelis metro traukinių, mat jų vairuotojai negalėjo atvažiuoti į darbą. Šaligatvių niekas nevalė, laukė, kol sniegas nutirps, nes pagal Anglijos įstatymus, jeigu ant tavo nuvalyto šaligatvio žmogus parpuls ir susilaužys koją, tave patrauks į teismą ir nuteis, na, o jeigu parpuls ant nevalyto, jis gali kaltinti... tik save patį.

Taksi: moterų ir moterims

Vakare ar naktį vienai moteriai važiuoti taksi nejauku ir Vilniuje, ir Londone. Todėl anglai surado išeitį: vėlyvą valandą londonietės išsikviečia tik moterų vairuojamus taksi — tokia tarnyba veikia savaitės dienomis iki pusės pirmos, o penktadieniais ir šeštadieniais net iki antros valandos nakties.

Lytiniai kazusai

Tarp daugelio laiškų, ateinančių į Lietuvos informacijos centrą Londone, vienas ne juokais suglumino. Aspirantas iš Mančesterio rašo disertaciją (tai patvirtina jo mokslinis vadovas) ir prašo atsakyti į tokius klausimus: „Ar jūsų krašte įstatymai pripažįsta pakeitusius lytį asmenis? Ar keičiamas gimimo liudijimas, jei jis ar ji pakeičia lytį? Ar leidžiama jūsų krašte pakeitusiam lytį asmeniui vesti kitos lyties asmenį, pavyzdžiui, ar leidžiama vesti moterį asmeniui, gimusiam moterimi, bet po gydymo gyvenančiam kaip vyras?"

Nuoširdžiai norėdamas padėti laiško autoriui, ilgai krapščiau pakaušį, tačiau, kai akys užkliuvo dar už vieno klausimo, galutinai susipainiojau: „Kokius lyties pakeitimo įrodymus reikia pateikti jūsų krašte, kad būtum teisiškai pripažintas?"

Pateikti? Dievuliau, kaip... ir kokius? Negi...

Gražvydas Kirvaitis

STUDENTŲ VASAROS DARBAI

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Informacijos Centras skelbia dvi stažuotes studentams, norintiems dirbti šią vasarą New Yorko būstinėje ar Washingtono skyriuje.

Internai dirbs 10 savaičių. Pareigos: padėti štabui inventorizuoti humanitarines siuntas Lietuvai, išmokti rinkti ir rašyti profesionaliai paruoštas žinias apie Lietuvos gyvenimą anglų ir lietuvių kalbomis, kataloguoti nuotraukas iš Lietuvos ir spaudos iškarpas apie Lietuvos įvykius, atsiliepti į informacinius prašymus apie Lietuvą bei atlikti kitus einamuosius darbus pagal vedėjų nuožiūrą su moderniom ryšių priemonėm.

Kandidatai į internus turi būti bent 18 metų ir laisvai mokėti anglų kalbą. Būtų gerai, jei turėtų mašiną, nors tai neprivaloma.

Stažuotojui bus mokama 1750 dol už 10 darbo savaičių. Gyvenimo sąlygos pagal susitarimą. Pirmenybė bus teikiama studentams, turintiems nuovoką apie dabartinius Lietuvos įvykius.

Reziume siųsti iki gegužės 10 d. į Lithuanian Information Center, Attn. Gintė Damušytė, 351 Highland Blv., Brooklyn, NY 11207, USA.

LIC

STIPENDIJŲ FONDAS

D.G. Elenos Ciplijauskienės stipendijų fondas prie L.K.M. Akademijos.

D.G. prof. dr. Birutė Ciplijauskaitė savo motinos atminimui įsteigė stipendijų fondą. Stipendija yra kasmetinė, 1500 dolerių, skiriama studentui ar studentei, rašančiam doktoratą iš Lietuvos istorijos arba prof. dr. Pauliui Rabikauskui ,S.J., (Pontificia Università Gregoriana, Roma) vadovaujant rengiančiam spaudai Lietuvos istoriją liečiančius dokumentus Romos archyvuose. Suinteresuotieji studentai prašomi kreiptis į Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Centro Valdybą, Piazza della Pilotta 4, 00187 Roma, Italija.

VATIKANAS UŽTARIA LIETUVĄ

Neseniai Ženevoje pasibaigė JTO Žmogaus teisių komisijos kasmetinė sesija. Ta proga Apaštalų Sosto delegacijos pirmininkas arkivyskupas Mullor Garcia, kalbėdamas apie šešias savaites trukusius žmogaus teisių komisijos darbus, pažymėjo, kad tarp kitų svarbių klausimų komisija svarstė ir Pabaltijo kraštų problemą. Daugelio kraštų delegacijos, tarp jų ir Apaštalų Sosto delegacija, gynė Pabaltijo respublikų teises ir reikalavo, kad Pabaltijo problema turi būti sprendžiama ne ginklo, bet dialogo keliu, Helsinkio susitarimų dvasioje. Suprantama, kad ir Apaštalų Sosto delegacija jautė pareigą pasisakyti šiuo klausimu, juoba, kad ir pats Popiežius kiek anksčiau, per susitikimą su diplomatiniu korpusu, palietė šią temą. Pratęsdamas Šventojo Tėvo mintis, arkivyskupas Garcia sakė, jog norėjo dar iškelti du argumentus, kuriuos derėjo priminti kaip tik žmogaus teisių komisijai. Pirmasis, teigė arkivyskupas Garcia, yra, kad von Ribbentropo ir Molotovo pasirašyti slaptieji susitarimai yra neteisėti. Apaštalų Sosto delegacija vienintelė tai labai aiškiai ir įsakmiai pabrėžė, nes ji politiniu atžvilgiu yra visiškai laisva, ji gina prigimtinę teisę. Arkivyskupas priminė, kad slaptieji protokolai buvo pasirašyti neatsiklausus nei Pabaltijo respublikų vyriausybių, nei gyventojų. Tų susitarimų pagrindu Pabaltijo kraštai buvo įjungti į Sovietų Sąjungą. Reikia tai nuolatos priminti, nes tie slaptieji susitarimai kaip tik išskiria Pabaltijo kraštus iš kitų respublikų, dabar sudarančių Sovietų Sąjungą. Antrasis argumentas, kurį Apaštalų Sosto delegatas iškėlė žmogaus teisių komisijoje, yra šis: praėjusiais metais Sovietų Sąjungoje buvo išdalinta net 40 milijonų egzempliorių Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos. Tai tikrai milžiniškas skaičius, ir reikia tikėtis, kad deklaracijos tekstas nebuvo dalinamas tuščiai. Pabaltijo problema privalo būti sprendžiama per derybas, o ne jėgos priemonėmis. Tuo yra visi įsitikinę ir pirmiausia tuo yra įsitikinę Europos kraštai.

Apie Pabaltijo kraštų ateitį arkivyskupas Garcia pridėjo: Pabaltijo kraštų problemos sprendimas nėra lengvas, tačiau jas išspręsti netrūksta nei sveiko proto, nei geros valios. Pabaltijo kraštų ateitis dar gali būti sunki, bet tvirtai tikiu, pasakė arkivyskupas Garcia, kad tie kraštai žengia sekdami mūsų laikų istorijos eigą, tai yra nepriklausomybės kryptimi.

VAT.R

Istorikės jubiliejus

Vilniaus spauda paminėjo istorikės Marijos Gimbutienės, gyvenančios Kalifornijoje, 70 metų amžiaus sukaktį. Vasario 10 dieną jubiliejų paminėjo Amerikoje ir Lietuvoje. Jos svarbiausias veikalas „Senoji Europa" atiduotas spausdinti.

Susitiko kapinėse

Korsakiškio parapijos Palaukių kapinaitėse, kur prieš keletą metų buvo palaidoti pulkininko T. Vidugirio, mirusio Londone, palaikai, dabar rado amžino poilsio vietą jauna patriotė — dailininkė Danutė Rudytė.

„KATALIKŲ PASAULIS"

Pastarojo meto įvykiai, smarkiai apsunkinę Lietuvos žurnalistų darbą, nepajėgia sustabdyti — kol kas — „Katalikų pasaulio" leidimo.

Ką tik išėjo antras šių metų numeris, kurio viršelį puošia užrašas — „Mūsų Tėvynės laisvę nuo visų pavojų išgelbėti teikis, meldžiam Tave, Viešpatie!" Kaip žinia, ši invokacija yra įtraukta į visuotinę maldą, skaitomą kas sekmadienį Lietuvoje per mišias už Lietuvą. Šis numeris skirtas eukumenizmui. Tai pačiai temai skirtas ir kunigo Virginijaus Veilento straipsnis „Kaip atrodo eukumenizmas?". Pirmajame žurnalo puslapyje išspausdinta trumpa krikščioniškųjų tikybų charakteristika su Aleno Kerolo piešiniu, vaizduojančiu krikščionybės reformacijos žemėlapį. Su eukumenizmo tema susijęs ir stačiatikių dvasininko tėvo Ilariono Alfejevo straipsnis „Liturginiai Ortodoksų Bažnyčios turtai". Tėvas Ilarionas Alfejevas — Kauno Apreiškimo stačiatikių bažnyčios klebonas, kunigas vienuolis, dabar gerai žinomas Lietuvos žmonėms. Pastarosiomis savaitėmis jis du kartus kalbėjo per Kauno televiziją į Lietuvos žmones. Rūstūs ir teisingi jo žodžiai — „Taika ir ramybė žemėje geros valios žmonėms, o žudikams — prakeikimas ir pasmerkimas" — ne vienam bus įsirėžę į širdį ir atmintį. Tėvo Ilariono pozicija tik patvirtina pagrindinę eukumeninio judėjimo mintį — tikėjimas neskaldo, o vienija visus, išpažįstančius Apreikštąją Tiesą.

Eukumenizmo temą tęsia Sergejaus Nikolenkos straipsnis: „Tėvas Aleksandras Menis — Kristaus tiesos liudytojas". Straipsnį iliustruoja keletas nuotraukų. Vienoje iš jų — garsusis stačiatikių bažnyčios dvasininkas, nužudytas iki šiol neišaiškintų asmenų. Straipsnyje pateikta trumpa jo gyvenimo apžvalga ir laidotuvių aprašymas.

Ramunė Vaitonienė straipsnelyje „Jaunimo judėjimai šiandieninėje Lietuvoje" irgi liečia eukumenizmo temą. Ji apibūdina pastaruoju metu atsiradusias įvairias jaunimo religinio judėjimo grupes. Straipsnis turėtų būti įdomus visiems, kurie domisi krikščionių gyvenimo permainomis mūsų laikais.

Arvydas Bružas savo straipsnyje „Kunigaikščio Gedimino pastangos pakrikštyti Lietuvą" pasakoja apie tų laikų tikybos būklę Lietuvoje ir, remdamasis naujaisiais duomenimis, iš naujo bando įvertinti Gedimino santykį su krikščionybe. Kaip žinia, daug naujos medžiagos šia tema yra ir Alvido Nikžentaičio neseniai pasirodžiusioje monografijoje, skirtoje didžiąjam Lietuvos kunigaikščiui.

Praeities temoms skirtas ir Arūno Bubnio straipsnis „Kristaus tarnai — žydų gelbėtojai". Straipsnį palydi pora nuotraukų. Vienoje jų — kunigas profesorius Juozapas Stakauskas, buvęs vienu iš aktyviausių žydų gelbėtojų antrojo pasaulinio karo metais.

Tęsiami šiame žurnalo numeryje ir straipsneliai iš serijos „Lietuvos padangėje". Čia kunigas Vaclovas Aliulis rašo apie Vilniaus ir Lietuvos stačiatikių arkivyskupo Chrizostomo ir Vilniaus katalikų arkivyskupo Julijono Steponavičiaus susitikimą. Kastantas Lukėnas pasakoja apie lapkričio Sinoikiją, jos pranešimus.

Skyrelyje „Kalba Vatikano radijas" išspausdintos žinutės iš plačiojo pasaulio.

Plačiau rašoma apie rusų stačiatikių leidinio „Maskvos Bažnyčios žinios" (Moskovskij cerkovnyj vestnik) veiklą, yra antrojo šių metų numerio apžvalga, be to, galima rasti žinių iš suvienytosios Vokietijos religinio gyvenimo, trumpų informacijų apie Kameruno, Mozambiko tikinčiųjų gyvenimą ir apie jėzuitų veiklą Rytuose.

Leidinyje išspausdintos nuotraukos iš Vilniaus arkikatedroje laikytų pamaldų už „Kruvinojo sekmadienio" aukas.

Petras Kimbris, *VAT.R*

DOVANA ŽURNALUI „KATALIKŲ PASAULIS"

Lapkričio mėnesio pradžioje iš Anglijos „Katalikų Pasaulio" leidyklai Vilniuje buvo pasiųsta kompiuterinė rinkimo sistema „Macintosch IICX" su priedais. Su mokesčiais ir su persiuntimu visa sistema kainavo 8100 svarų.

Šis projektas prasidėjo Ampleforth, viešint „Katalikų Pasaulio" redaktoriui kun. V. Aliuliui, MIC. Ten jis Anglijos vyskupams prasitarė, kad Lietuvoje katalikai neturi savo spaustuvės. Šie pasižadėjo paremti tokią spaustuvę įrengti. Prie projekto taip pat prisidėjo Londono lietuviai, kun. R. Repšys ir S. Kasparas. Nupirktoji spaustuvinė sistema jau laimingai pasiekė Vilnių. Šiam projektui aukotojų sąrašą paskelbsime vėliau.

S. Kasparas

ITALIJOJE

POLIFONINIS CHORAS „BANGA" ROMOJE

Balandžio 10 d. trečiadienį Popiežiaus bendroje audiencijoje dalyvavo nemaža grupė lietuvių, iš viso apie 40 asmenų. Tai autobusu iš Lietuvos atvykęs Kauno mišrus polifoninis choras „Banga". Choro nariai trečiadienio rytą pasiekė Romą, čia apžiūrėjo Amžinojo miesto įžymybes. Ketvirtadienio vakare išvyko atgal į Lietuvą, pakeliui sustodami svarbesniuose Italijos miestuose. Į audienciją pas Šventąjį Tėvą Kauno mišrų polifoninį chorą „Banga" lydėjo ir Popiežiui pristatė šventojo Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje rektorius prelatas Algimantas Bartkus ir Italijos lietuvių bendruomenės pirmininkas prelatas Vincas Mincevičius. Jonas Paulius II-sis audiencijos metu, kaip paprastai, tarė žodį visiems audiencijos dalyviams.

Baigęs sveikinimus, Švantasis Tėvas priėjo prie lietuvių grupės, su kai kuriais choristais asmeniškai pasikalbėjo, su grupe nusifotografavo. „Bangos" choras padainavo Šventajam Tėvui kelias lietuviškas dainas, kurias audiencijos dalyviai palydėjo plojimais. Drauge su „Bangos" choristais šiandieninėje bendrojoje audiencijoje dalyvavo ir kiti lietuviai šiuo metu viešintys Romoje, tarp jų choro vedėjas Raimundas Katinas. Trečiadienio vakare choristai lankėsi Romos lietuvių švento Kazimiero kolegijoje.

VAT.R

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Balandžio 14 d. Lietuvių Namuose Londone lankėsi Kauno Styginių Kvartetas. Po koncerto kvarteto nariai Ilona Klusaitė, Dalia Terminaitė, Mykolas Daugirdas ir Saulius Bartulis susitiko su vietiniais lietuviais. Kauno Styginių Kvartetas būdamas Londone dalyvavo konkurse, kuris vyko Barbican centre ir kuriame dalyvavo įvairių kraštų pasaulinio garso styginių kvartetai. Ačiū brangiems svečiams iš Kauno už muziką ir kultūrinę popietę.

— PIRTIS MAN VISUOMET PRIMENA KOMUNIZMĄ: VISI LYGŪS IR NUOGI!

BBLS-GOS IR LNB-VĖS METINIS SUVAŽIAVIMAS

(Pradžia 13-me nr.)

Sąjungos, Bendrovės ir Tarybos pranešimai buvo atspausdinti „Europos Lietuvyje". Žodžiu pranešimą padarė DBLJS-gos pirmininkas P. Markevičius. Jis priminė, kad VII-sis pasaulinis lietuvių jaunimo kongresas š.m. gruodžio 18 — sausio 8 dienomis vyks Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Iš Didžiosios Britanijos į kongresą vyks šie Jaunimo sąjungos atstovai: P. Markevičius, Z. Žilinskaitė, A. Gasperas, M. Dobrovolskaitė ir M. Pountney.

Dėl Sąjungos pirmininko ir DBLS-gos Tarybos pranešimų diskusijose pasisakė J. Černis, S. Kasperas, J. Bendorius, V. Uogintas, E. Šova, A. Bučys, V. Gasperienė, M. Bajorinas, J. Vilčinskas, K. Tamošiūnas, S. Nenortas ir J. Alkis. Dėl kitų pranešimų pasisakė mažiau atstovų.

J. Levinskas pareiškė nepasitikėjimą Sąjungos Centro valdyba, jį parėmė V. Gasperienė ir J. Vilčinskas. Suvažiavimas pareiškimą atmetė.

Suvažiavimo pirmininkas Z. Juras pasiūlė, kad į Sąjungos narių eiles būtų priimtas S. Kasparas. Nors šio punkto dienotvarkėje nebuvo, suvažiavimas jį svarstė ir nutarė, kad S. Kasparas, jam pasirinkus skyrių, būtų priimtas Sąjungos nariu.

LNB-vės akcininkų metinio susirinkimo pirmoji dalis prasidėjo pavėluotai. Susirinkimui pirmininkavo direktorių valdybos pirmininkas K. Tamošiūnas, o sekretoriavo — P. Podvoiskis. Susirinkimo pradžioje dalyvavo Weston Kay revizorių firmos atstovas Mr. Berger. K. Tamošiūnas perskaitė LNB-vės pirmininko pranešimą. Buvo perskaitytas ir priimtas paskutiniojo akcininkų susirinkimo, įvykusio 1990 m. kovo 24-25 dienomis, protokolas. Toliau buvo išklausyti ir svarstyti direktorių valdybos bei revizorių pranešimai. Direktorių valdybos pranešimas buvo priimtas su pataisomis, revizorių — priimtas be pataisų.

Svarstant direktorių valdybos ir revizorių sudarytą metinę ataskaitą, akcininkai teiravosi dėl sumažėjusių pajamų Sodyboje, padidėjusių teisinių išlaidų centre ir padaryto nuostolio spaudos skyriuje. LNB-vės metinė ataskaita buvo priimta.

K. Tamošiūnas susirinkusiems akcininkams priimti pateikė direktorių valdybos siūlomą rezoliuciją dėl kelionės į Lietuvą (1990 m.) atskaitomybės ir apmokėjimų. Rezoliucija buvo atmesta. Susirinkimas pageidavo, kad šiuo reikalu susitvarkytų pati LNB-vės direktorių valdyba.

Susirinkimas užsitęsė ir nebuvo baigtas, atidėtas rytojaus dienai.

Po DBLS-gos ir LNB-vės metinio suvažiavimo pirmos dienos posėdžio Sąjungos ir organizacijų atstovai, akcininkai ir svečiai buvo pavaišinti skaniai pagaminta vakariene.

(Bus daugiau)

Vasario 16-oji Žemaitijoje

Vasario 16 dieną Kvėdarnoje buvo iškilmingai paminėta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis. Po iškilmingų Mišių bažnyčioje žmonių minia su trispalve ir tremtinių vėliavomis patraukė į salę.

ITALIJOJE

KARDINOLAS V. SLADKEVIČIUS ROMOJE

Balandžio 3 d. į Romą atvyko Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius, lydimas Kauno vyskupo-pagalbininko Vlado Mickevičiaus. Romos Fiumicino aerouoste svečius iš Lietuvos pasitiko būrelis Romoje gyvenančių lietuvių kunigų, tarp jų popiežiškosios švento Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius prelatas Algimantas Bartkus. Svečiai apsistojo lietuvių kolegijoje. Romoje numato išbūti kelias savaites. Kardinolas Sladkevičius dalyvaus Vatikane vykstančiame kardinolų kolegijos narių visuotiniame suvažiavime.

LIETUVOS-SOVIETŲ SĄJUNGOS SANTYKIAI

Plačiai skaitomas Romos dienraštis „Il Messaggero" balandžio 8 d. numeryje išspausdino žurnalisto Marco Politi interviu su Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu. Per pasikalbėjimą buvo paliestos įvairios lietuvių ir sovietų santykių problemos, pradedant praėjusią savaitę Maskvoje įvykusiu lietuvių ir sovietų delegacijų susitikimu. V. Landsbergio nuomone, susitikimas buvęs teigiamas, jame aiškiai pasakyta, kad tai Lietuvos Respublikos ir Sovietų Sąjungos derybos, kurių tikslas — sureguliuoti tarpusavio santykius. Tai svarbus patikslinimas. Tačiau sovietų delegacija pasakiusi, kad ji nėra įgaliota vesti tarpvalstybines derybas. Pamatysime, kaip bus toliau, pažymėjo V. Landsbergis. Tuo tarpu mus supa teroro atmosfera. Nežinome, ar generolai, ar Jazovas, ar Gorbačiovas duos įsakymą vėl mus užpulti. V. Landsbergis čia priminė sovietinėje armijoje nenorinčių tarnauti arba iš armijos pasitraukusių jaunuolių grobimus, paminėjo kelis konkrečius atvejus. Pagal mūsų įstatymus, pažymėjo pirmininkas, sovietų kariuomenė neturi jokios teisės imti karo tarnybon mūsų jaunuolius. Jaunuolių grobimai, pridūrė V. Landsbergis, taip pat liudija, jog nebūsime tikrai laisvi, kol nebus išspręstas Lietuvos valstybingumo klausimas. Kokių nuolaidų esate pasiruošę padaryti Sovietų Sąjungai, paklausė italas žurnalistas. Lietuva niekuomet nepriklausė Sovietų Sąjungai, atsakė V. Landsbergis. Lietuva buvo užgrobta ir aneksuota. Sovietų Sąjunga nesuirs, jei bus panaikintos prievartinės okupacijos pasekmės. Jei bus pripažinta Lietuvos nepriklausomybė, tęsė V. Landsbergis, mes esame pasiruošę garantuoti tam tikrus sovietų strateginius interesus, esame pasirengę kurį laiką likti Sovietų Sąjungos gynybinėje sistemoje, garantuoti tranzitą į Kaliningradą, nenutraukti energetinių ryšių. Galėtume įsijungti į saugumo zoną Baltijos rajone, tapti tartum tiltu tarp Vakarų ir Sovietų Sąjungos. Ar Lietuva yra pasirengusi priimti sovietų karines bazes, klausė italas žurnalistas. Kad ir nemalonu, esame pasirengę bazes priimti kaip neišvengiamą blogybę, atsakė V. Landsbergis. Bazių klausimas galėtų būti išspręstas sutartimi tarp Vilniaus ir Maskvos arba Europos saugumo rėmuose. Ar jūs pasitikit Gorbačiovu, pasidomėjo žurnalistas. Į tai V. Landsbergis atsakė: „Mes savęs to klausiame nuo sausio mėnesio. Atsakymo tikimės galbūt iš derybų su sovietais. Pamatysime, ar Gorbačiovas suteiks visus įgaliojimus sovietų delegacijai, ar vilkins derybas, ką nors blogo ruošdamas prieš mus". Dienraščio „Il Messaggero" korespondento paskutinis klausimas V. Landsbergiui lietė sausio mėnesio kruvinuosius įvykius Vilniuje. Ar išaiškinta, kas davė įsakymą vykdyti represijas, klausė žurnalistas. Vietinio lygio įsakymą davė Pabaltijo apygardos viršininkas, taip pat vidaus kariuomenės komendantas, atsakė V. Landsbergis. Tačiau demokratų kariškių organizacija „Ščit" (Skydas) ir nepriklausoma teisininkų komisija nustatė, kad už represijas yra atsakingas gal net pats Gorbačiovas. Džiaugčiausi sužinojęs, kad Gorbačiovas nėra atsakingas. Tačiau, kadėl tam pateisinti nėra rodomi dokumentai, klausė Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis.

VAT.R

VOKIETIJOJE

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 23 d. Hamburge buvo paminėtos Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 73-čios metinės.

Šv. Mišias ta proga šv. Teresės bažnyčioje laikė katalikų kun. Br. Kučiulis, o pamokslą sakė ir evangelikų diakonas R. Baliulis. Pamaldos baigėsi Bacho kūrinių koncertu, kuriame griežė smuikininkas studijuojantis Hamburgo konservatorijoje Martynas Švegžda-von Bekker.

Po pamaldų visiems susirinkus į gražiai papuoštą gretimą salę, Hamburgo apylinkės valdybos pirmininkė T. Lipšienė vietinių lietuvių vardu pasveikino svečius. Visus lietuvius su nepriklausomybės paskelbimu sveikino ir sėkmės ateityje linkėjo brolių latvių, estų ir ukrainiečių atstovai. Svečias, Lietuvos susisiekimo ministras J. Biržiškis, padarė išsamų pranešimą apie padėtį tėvynėje.

Meninę programą pradėjo eilėraščių ir prozos skaitymu Lolita ir Artūras P., Nomeda H., Laima S.. Pritariant kanklėm ir dūdele, svečiai iš pietų Vokietijos padainavo porą senoviškų liaudies dainų. Hamburgo tautinių šokių grupė „Gintaras", vadovaujama Elenos Baliulienės, akordeonais grojant R. Baliuliui ir V. Pareigiui, gražiai pašoko keletą liaudies šokių. V. Mozūraitienei pritariant akordeonu, buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Po gražios ir turtingos programos VLB-nės Hamburgo apylinkės valdybos pirmininkė T. Lipšienė visus kvietė pasistiprinti ir atsigaivinti. Veikė gausus ir gerai paruoštas valgių bei įvairių gėrimų bufetas.

Šokių, dėl sausio 13 d. kruvinų įvykių, nebuvo.

Džiugu, kad jaunimas ne tik gausiai dalyvavo, bet ir atliko bemaž visą šventės programą. Ta proga noriu visų hamburgiečių lietuvių vardu nuoširdžiausiai padėkoti ne tik programos dalyviams, bet ir užkulisiuose pasidarbavusiems tautiečiams: ir prie staliukų sėdėjusiems aukų rinkėjams E. Baliulienei, ir talkininkams; bufeto užkandžių ir gėrimų padavėjoms A. Mašidlauskienei ir padėjėjoms; techniką tvarkančiam K. Mašidlauskui ir daugeliui kitų.

Klaipėdiškis

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.

Tel.: 071-727 2470 Fax: 071-221 6164 Telex: 276336 AEZRA

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga, Lietuvių Namų Akc. Bendrovė Londone ir „Šiaurės Ateny" Bendrija Vilniuje.

Prenumeratos kaina metams: Didžioje Britanijoje — 20 svarų; Vokietijoje — 77 DM. Visur kitur — 25 sv. (oro paštu).

Vienoje skilty įdėto skelbimo kaina 10 sv. už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redaktorius Vilniuje Laimantas Jonušys.

Adresas Lietuvoje: 232600 Vilnius, Pylimo 8.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ir leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

AUKOS SPAUDAI

S. Gabalis — 5.00 sv.
A. Tirevičius — 4.00 sv.
J. Levinskas — 10.00 sv.
L. Švalkus — 4.00 sv.
J. Bernotas — 14.00 sv.
V. Čadakauskas — 4.00 sv.
S. Lauruvėnas — 4.00 sv.
A. Kupstys — 4.00 sv.

Už aukas nuoširdžiai dėkojame

AUKOS TAUTOS FONDUI

Vincas X, Stoke-on-Trent — 40.00 sv.

H. Vaičekauskienė, Škotija — 50.00 sv.

Nuoširdžiai dėkoja
TFA D. Britanijoje.

AUKOS PAGALBOS LIETUVAI FONDUI

Gautos šios aukos: 100.00 sv. — J. Gudynas; po 50.00 sv. — DBLS-gos Sodybos skyrius per V. Balčikonį; J. Varaškevičius, E. Vaičekauskienė; po 20.00 sv. — F.W. Pitt, O. ir J. Bendoriai, S. Starka; po 10.00 sv. — K. Kamarauskas, P. ir O. Vencaičiai, B. ir B. Puodžiūnai, E. Tamašauskas, S. Gabalis, po 5.00 sv. — Z. Kalsevičius, A. Petronis, Kazys X., Mr. X., J. Daubaras; 4.00 sv. — P. Balnys; 3.00 sv. S. Repšienė.

Pagalbos Lietuvai Fondas nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams, parėmusiems fondo veiklą. Prašome ir toliau aukas siųsti šiuo adresu: Aid Lithuania Fund, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

AUKOS LIETUVOS RAUDONAJAM KRYŽIUI

Gautos šios aukos: 20.00 sv. — J. Gudynas; 8.20 sv. — Options Eye care of Bordon.

R. Kryžiaus atstovybė nuoširdžiai dėkoja už paramą ir prašo siųsti aukas šiuo adresu: Lithuanian Relief, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

RELIGINĖ PROCESIJA

Gegužės 5 d., pagal senas parapijos tradicijas, prieš 11 val. Mišias vyks religinė procesija.

Tą pačią dieną, pagal lietuvišką tradiciją, kartu su Lietuva, bus švenčiama Motinos Diena.

Visi lietuviai, ypatingai jaunimas, kviečiami procesijoje ir Mišiose dalyvauti.

PAMALDOS

Nottinghame — balandžio 21 d., 11.15 val., Židinyje.

Derbyje — balandžio 21 d., 14 val., Bridge Gate.

Nottinghame — balandžio 28 d., 11.15 val., Židinyje.

LONDONE

5000 SVARŲ AUKA VAIKŲ FONDUI

Vaikų fondo valdybos sekretorė H. Piščikienė savaitraščio „The Universe" redakcijai ir bendradarbiams paminėjo, kad Vilniaus vaikų respublikinei ligoninės laboratorijai reikalinga vandens distiliacijos aparatūra. Balandžio 5 d. iš Rosemary Giedroyc iš Oksfordo gautas laiškas, kuriame ji rašo, kad jos sūnus Miko Giedroyc, gyvenantis ir dirbantis Paryžiuje, šiai aparatūrai nupirkti paaukojo 5000.00 svarų.

Vaikų fondo valdyba Mikui Giedroyc už šią auką nuoširdžiai dėkoja. Vandens distiliacijos aparatūra bus skubiai pasiųsta į Vilnių.

Su Velykiniais sveikinimais fondas dar gavo šias aukas: 20.00 sv. — J. ir O. Bendoriai iš Kent; 5.00 sv. P. Minto iš Motherwell.

Londono vaikų garsioji ligoninė „Great Ormond Street" padovanojo daug medicinos mokslo knygų, kurias prašė persiųsti Vaikų ligoninei Vilniuje.

Fondo vadovybė visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja. Aukas prašome siųsti šiuo adresu: British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania, 21 The Oval, London E2 9DT.

Fondo korespondentas **S.K.**

AUKOS BAŽNYČIAI

Derby arklių lenktynių bilietų platintojai, grąžindami loterijos bilietus, pridėjo Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčiai Londone aukų: po 5.00 sv. — V. Šližienė, M. Žemaitienė, M. Mockienė iš Londono, V. ir J. Keriai iš Londono, P.A. Baltaragis iš Thacham, Č. Budrys iš Romford, S. Karalevičius iš Sodybos, J. Babilius iš Harne Bay.

Parapijos kunigai ir taryba loterijos talkininkams ir aukotojams yra labai dėkingi.

DERBYJE

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Gegužės 5 d., sekmadienį, DBLS-gos Derby skyrius ruošia Motinos dienos minėjimą.

Minėjimas įvyks ukrainiečių klube, 27 Charnwood Str., Derby, 14 val. Programoje: V. Gasperienės paskaita ir meninė dalis, po kurios bus šokiai bei turtinga loterija.

Visus vietos, apylinkės ir toliau gyvenančius tautiečius bei svečius maloniai kviečiame minėjime gausiai dalyvauti ir praleisti laiką draugiškų derbiečių tarpe. Lauksime visų. *Skyriaus valdyba*

MANČESTERYJE

SUVAŽIAVIMO PRANEŠIMAS

Balandžio 20 d., 18 val., ML klube A. Podvoiskienė praneš apie Londone įvykusį Sąjungos metinį suvažiavimą.

VELYKOS KLUBE

Velykų pirmą dieną, po lietuviškų kan. V. Kamaičio pamaldų St. Chads bažnyčioje, MLS klube įvyko gražiausių margučių varžybos. Komisiją sudarė H. Vaineikis, S. Lauruvėnas ir V. Rudys.

I-mą ir III-čią premiją laimėjo O. Virbickaitė, II-rą — E. Stanionienė. Laimėjusias sveikiname.

Visi atsilankiusieji į klubą buvo pavaišinti užkandžiais ir dideliu G. Bendžienės iš Lietuvos atsivežtu saldžiu šakuočiu bei klubo gyventojų iškeptais bulviniais blynais bei plokštainiu (kugeliu). Daug dažytų kiaušinių atsivežė P. Virbickų šeima, kuriais pasivaišino visi. Ačiū.

Per Velykas bažnyčioje ir klube buvo daug svečių.

A. P-kis

SKAUTIŠKUOJU KELIU

RUOŠKIMĖS VASAROS STOVYKLAI

LSS pagrindinis dokumentas yra Statutas, kuris nusako LSS tikslus, struktūrą, veikimo būdus bei priemones ir yra besąlyginiai privalomas visiems Sąjungos nariams.

LSS vadovai ir rinktieji ar skirtieji organai tampa Statute nusakytų dėsnių vykdytojais ir saugotojais. Negali būti elgesio, veiksmo ar netvarkingos skautiškos uniformos dėvėjimo, kuris būtų nesuderinamas su Statuto reikalavimais.

Tad prašau ir kviečiu, kad kiekvienas brolis ir sesuo skautas įsigytų pilną ir tvarkingą uniformą. (Skautai vyčiai ir prit. skautai į stovyklą atsiveža 'T-Shirts', o skautai vyčiai savo kaklaraiščius ir skautų vyčių uniforminius žalius baltinius, darbo ir laisvalaikio uniformas, prie kurių galima dėvėti kaklaraištį.

Primenu, kad Europos tradicinėje 42-je „Kovo 11-tos" vardo skautų ir skaučių stovykloje turėsime svečių iš Lietuvos ir kitų vietovių. Būkime svečiams ir rėmėjams pavyzdžiu, kad esame verti paramos bei lietuvių skautų vardo!

Mūsų tradicinė skautų ir skaučių stovykla įvyks liepos 26 — rugpjūčio 3 dienomis Lietuvių Sodybos beržynėlyje. Stovyklos mokestis 40 sv. asmeniui. Užsimokėję pas savo vadovus iki liepos 1 d., moka tik 35 svarus.

Užsakykite savo atostogas Sodyboje ir gausiai dalyvaukite mūsų stovykloje. Visi yra kviečiami ir laukiami!

Iki pasimatymo stovykloje!

v.s. J. Maslauskas
LSB Europos rajono vadeiva

AUKOS STOVYKLAI

N. Butkus — 10.00 sv.
D. Jelinskas — 10.00 sv.

Skautų idėjos rėmėjams reiškiu skautišką padėką.

v.s. J. Maslauskas

REMKIME —

PAGALBOS LIETUVAI FONDĄ!

Aid Lithuania Fund (ALF)

BOLTONE

VELYKŲ POBŪVIS

Antrą Velykų dieną (balandžio 1-ją), pietų metu, nedidelis boltoniečių būrelis susirinko ukrainiečių klube ir, kaip ir per praėjusius kelis metus, pavasario šventes šventė savo pačių tarpe. Skaniai paruoštus užkandžius palaimino Boltono lietuvių bičiulis ir svečias kan. V. Kamaitis. Draugiškos, malonios ir linksmos vaišės tęsėsi kelias valandas.

Už tokio skanaus maisto pagaminimą boltoniečiai nuoširdžiai dėkoja savo šeimininkėms O. Eidukienei, S. Keturakienei, F. Silius ir E. Stanionis. Labai ačiū kan. V. Kamaičiui už apsilankymą į Boltoną.

GIMTADIENIS

Balandžio 3 d. Boltono estų pirmininkas R. Nolk šventė savo 80-ties metų sukaktuves. Šventėje dalyvavo gausus estų būrelis, vietinių latvių pirmininkas J. Zakis, o lietuvius atstovavo jų pirmininkas ir vietinio Baltijos Tautų Komiteto sekretorius H. Vaineikis. Lietuvių ir latvių pirmininkai apdovanojo R. Nolk dovanėlėmis ir pasakė trumpas gimimo dienai pažymėti kalbas.

Boltono pabaltiečių bendravimas yra labai artimas, ir reikia tikėtis, kad toks jis bus ir toliau.

PASYVI KOVA...

(Atkelta iš 1 psl.)

partizanus, todėl lavonus vežė dengtomis mašinomis. Šiose kautynėse žuvo tik vienas partizanas.

Daug darbavosi Lietuvai, padėdamos kovojantiems partizanams, ir Lietuvos moterys. Viena iš jų Zofija Danutė Venskutė (vėliau tapusi Balčiūniene). Jos slapyvardis buvo Žibutė. Ji parūpindavo partizanams medikamentų, klijuodavo atsišaukimus, palaikydavo tarp partizanų ryšį, žvalgydavo apylinkes, pranešdavo apie gresiančius partizanams pavojus, parvežė iš Tomsko tremtinių vaikų, siųsdavo partizanų laiškus, pinigus, siuntinius iš Skaudvilės, Batakių, Upynos, Tauragės paštu partizanų ištremtiems giminėms. Visų jos žygių neįmanoma suskaičiuoti. Ji kilusi iš Skaudvilės v. Puželių km. Čekistų suimta. Praėjo žiaurų tardymą, bet nieko neišdavė. Kankinosi Taišeto ypatingo režimo, o vėliau Orlovo Rozovo bei Suslovo lageriuose. Grįžo su šeima (ištekėjo Bolšoj Ungut kaime, Krasnojarsko krašte) į Lietuvą. Dirbo Kvėdarnos vaistinėje. Giedojo bažnyčios chore, dainavo Kvėdarnos ansamblyje. Mirė 1990 m. vasario 9 d. Tai tik vienas pavyzdys. O kiek lietuvaičių didvyriškai kovojo prieš okupantus, jei ne ginklu, tai kitais darbais. Kiek jų kentėjo bolševikų lageriuose. Tai mūsų tautos garbinga kovų istorija, tai mūsų tautos skaudi istorija. Partizaniniam judėjimui padėjo, prijautė 80% Lietuvos gyventojų. Partizanus čekistai laidojo išvietėse, rūsiuose, šiukšlynuose, be karstų, keletą dienų palaikę pamestus gatvėse. Panašus likimas buvo ir nukankintų nekaltų Lietuvos žmonių. Todėl dabar Lietuvos partizanų palaikai iškasami ir iškilmingai perlaidojami į kapines, jiems statomi paminklai, kryžiai.

Kęstutis Balčiūnas

PASAULYJE

Gorbačiovas ginasi

Prezidentas Gorbačiovas, stengdamasis atgauti savo prarastą autoritetą, uždraudė respublikose streikuoti ir demonstruoti. Jis šį parėdymą įteikė respublikų vadams, bet jos atsisako jį vykdyti. Kalbėdamas per televiziją, Gorbačiovas pareiškė, kad kraštas artėja prie bedugnės kranto ir reikia imtis griežtų priemonių, kad išgelbėjus jį nuo katastrofos. Tačiau neseniai Gorbačiovui uždraudus demonstruoti Boris Jelcino naudai Maskvoje, nors ir kariuomenė buvo panaudota, demonstracijos įvyko. Todėl įdomu žinoti, ar ir ateityje jis naudosis kariuomenės jėga sutvarkyti streikuojančius ir demonstruojančius.

Gruzijos, kaip ir Baltijos parlamentai, balsavo už nepriklausomybę ir norą atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos. Gruzijos prezidentas Gamsakhurdia pareiškė, kad nepriklausomybės sieks palaipsniui.

Vatikanas skoloje?

Sumažėjus Vatikano banko pajamoms, o Vatikano valstybės išlaidoms didėjant, norima visas pasaulio katalikų bažnyčias apdėti mokesčiu, nes iki šiol bažnyčiose renkamų „Peters Pence" nebeužtenka Vatikano išlaikymui. Prie padidėjusių išlaidų prisidėjo naujos demokratinės valstybės Rytų Europoje, kurios yra reikalingos paramos. Siūloma parduoti valstybines brangenybes, bet tam priešinasi žinovai, kurie teigia, kad Italija tų brangenybių negalės nupirkti, o jas nupirkę arabai dar labiau didintų skirtumą tarp religinių grupuočių ir sukeltų pasipiktinimą Vatikanu.

Persijos įlankos karo pabaiga?

Užbaigti Persijos įlankoje karą buvo politinis, o ne karinis nutarimas. Sakoma, kad buvo padaryta klaida neleidžiant sąjungininkų kariuomenės vadui generolui Šwarzkopf visiškai susidoroti su Saddam Hussein karinėmis pajėgomis. Dabar pasirodo, kad Irakas išsaugojo savo kariuomenės geriausius dalinius ir jais terorizuoja sukilusias mažumas. Šiaurėje du milijonai kurdų bėga nuo Irako kariuomenės ir neturi kur prisiglausti, o pietuose baiminasi šiitų tikėjimo musulmonai, nujausdami, kad sąjungininkų kariuomenei pasitraukus, jiems keršys Hussein kariuomenė.

Apsaugoti kurdus Britanijos premjeras John Major pasiūlė šiaurės Iraką virš 36 paralelės laikyti saugia vieta, kurioje kurdai galėtų gyventi ir kuri būtų ginama nuo Irako kariuomenės puolimų. Irakas, žinoma, tokiai minčiai priešinasi ir sako, kad tuo pažeidžiama suverenios valstybės teritorija.

Izraelis nusileido?

Jau seniai buvo siūloma sušaukti konferenciją žydų ir arabų konfliktui išspręsti, bet Izraelis tam iki šiol priešinosi. Dabar, po paskutiniojo JAV sekretoriaus James Baker apsilankymo, Izraelio vyriausybė pranešė, kad ji tokią konferenciją rems, jei ji bus Amerikos ir Sovietų Sąjungos priežiūroje. Todėl dabar klausiama, kas atstovaus arabus? Iki šiol Izraelio vyriausybė nesutiko tartis su PLO ir jos vadu, Jasser Arafat, kuris rėmė Saddam Hussein Persijos įlankos konflikte, tikėdamas, kad jis išvaduos arabus iš Izraelio okupacijos.